

БЕЗСМЕРТНИЙ ПОДВИГ

2 лютого цього року наша країна відзначила знаменну дату. Битва під Сталінградом — найбільша військова і політична подія другої світової війни. На Волзі була підірвана воєнна могутність Німеччини. У той же час підвищився міжнародний авторитет СРСР і його Збройних Сил. Ця історична перемога сприяла зміцненню антигітлерівської коаліції, піднесенню визвольної боротьби в Європі, викликала великий наступальний порив серед радянських військ.

Понад 2 місяці тривали бої на підступах до Сталінграда й на північ від нього. Бої велися за кожну вулицю, кожний будинок.

Оборону тримали 62-а армія під командуванням В. І. Чуйкова та 64-а армія під командуванням М. С. Шумілова. Виняткову стійкість виявили 13-а гвардійська дивізія під командуванням О. І. Родімцева, дивізія сибіряків під командуванням Л. М. Гуртьєва і війська під командуванням М. П. Батюка, І. І. Люднікова та С. Ф. Горохова. Вони відбили безліч ворожих атак і вистояли.

Ми не даремно святкуємо 19 листопада День ракетних військ і артилерії. Саме в цей день — 19 листопада 1942 року — радянські війська перейшли в наступ. Після тривалої артилерійської підготовки і залпів «калюш» піхота і танкові з'єднання прорвали оборону во-

рога і рушили на південний захід, в напрямі до Калача.

Наступного дня перейшли в контрнаступ війська Сталінградського фронту. У прорив, що утворився, ринули мотомеханізовані частини, які швидко просувалися на Калач. А вже 23 листопада понад 330 тис. німецьких військ під Сталінградом з усією їх бойовою технікою були оточені.

На початку лютого операція по ліквідації оточеного угруповання ворожих військ була успішно завершена.

Саме в той час я вперше почув від полонених гітлерівців два приємних для нас слова:

— Гітлер капут!

Так, фашизм був приречений. Сталінградська битва стала переконливим доказом неминучості краху гітлеризму.

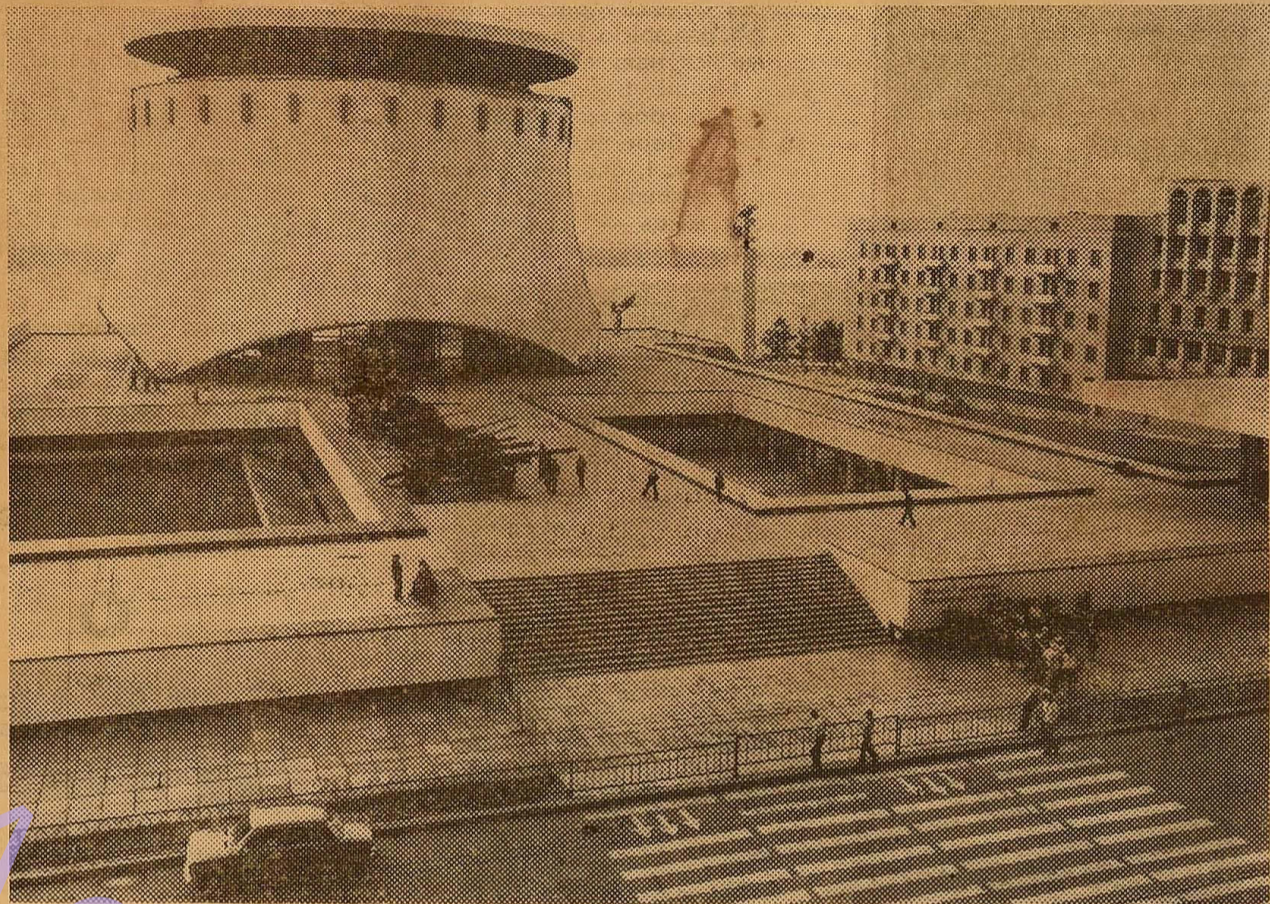
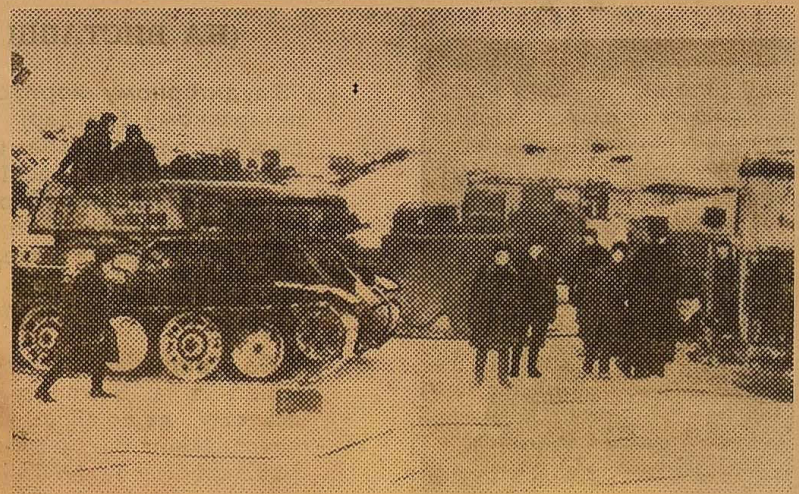
Ми, учасники Сталінградської битви, ніколи не забудемо тих днів, не забудемо своїх товаришів, що полягли смертю хоробрих під стінами Сталінграда.

Понад 707 тис. учасників битви нагороджено орденами і медалями. А серед цих нагород всім нам дорога медаль з світло-зеленою стрічкою та червоною смужкою на ній, медаль «За оборону Сталінграда». Вона і на грудях співробітників університету — учасників великої битви на Волзі. Це: Г. Є. Деякін, — начальник відділу університету, Ф. П. Смагленко — доцент кафедри української мови, Є. І. Дятлов —

викладач кафедри історії КІРС, П. Т. Маркушевський — доцент кафедри української літератури, В. О. Шипин — завідуючий кінофотолабораторією університету та ін.

Вдячне людство назавжди збереже в пам'яті безсмертний подвиг героїв Сталінграда. Це був взірць величчю духу радянських людей, зразок волі і мужності, стійкості і масового героїзму.

В. НІКОЛАЄВ,
учасник
Сталінградської битви.

НА ЗНІМКАХ: радянські танкісти, котрі зайняли балку Дубаву під Сталінградом (фото 1943 року);

будівля найкрупнішої в країні панорами «Розгром німецько-фашистських військ під Сталінградом»;

Пам'ятник матросам-бронейникам, які героїчно захищали Сталінградський елеватор.

(Фотохроніка ТАРС).

КОНЦЕРТ

«опіумом для народу».

Та й композиторів — творців тієї музики, вважали поза мистецтвом, а органістів тим більше. Дивіться, говорили мені та моїм ровесникам, Вах та це ж біблія і містика. Чого варті назви і зміст його творів — «Пристрасті на Матвія», на отого апостола, або «Месса сі міно». Месса — та це ж бо-тослужіння... А Моцарт... А Бетховен...

Отож не знаю як хто, але я в свої двадцять три роки не чув органної музики і не бачив органа. І раптом костюл, а в ньому орган. Кафедра для музиканта, клавіатури, важіль для підсилення звуку. А далі повітропровод, набір металевих труб, міх, як у мого батька

в кузні, тільки втрое, а то й вчетверо більший і педалі для нагнітання повітря.

Все це впало нам зразу в очі, зацікавило, заінтригувало. І як тільки встановили ми на самій верхотурі спостережний пункт, налагодили зв'язок з командиром полку та батареями, взялися за освоєння незнаного досі інструменту. Трегуб став на педалі біля міха, почав подавати повітря, я сів за кафедру, нагис на манули та педалі, перевів важіль на максимальне звучання і полилось... Ви, звичайно, думаєте, що полилась музика. Ні, не музика полилась, а полилось ревище. Не знав я нотної грамоти, не грав на фортепіано, чи, скажімо, на баяні. А балалайка, на якій

я аби як бринькав, нічого спільного з тим органом не мала.

Полилось ревище. Але Трегуб, стікаючи потом, ретотав і подавав повітря. Старшина Гордєєв підзадорював: — піддай, піддай, капітан. Натискуй на педалі.

Такого святотатства не стерпіли гітлерівці. Вони вдарили по костюлу з важких гармат. Снаряди лягали в ціль. Ми забули за легковажні витівки, кинулись до стереотруб. На пункти корпусної артилерії пішли команди:

— Квадрат 17—23. Важка батарея...

— Квадрат 13—21. Скопище мінометів.

— Квадрат 10—22. Виходять танки. Дванадцять танків. За ними піхота.

Загнали наші «Катюші». І як загнали. Вдарили наші дальнобійні батареї. І як вдарили. Накрили фашистські вогневі позиції. Зірвали контратаку. Прорвали лінію оборони. Дивізія розвивала

ранковий успіх.

Як стихли денні бої, підраховані трофеї, проведено допит полоненого начальника штабу німецького полку, в нашу частину приїхали командир дивізії та начальник артилерії корпусу.

— А хто тут у вас музиканти, хто органісти, — уточнив генерал.

Всі замовкли в ніяковості. — Хто органісти? — ще раз, і вже настійно запитав генерал.

— У нас нема органістів, є духовники, товаришу генерал, — вистрнчився командир полку Микола Петрович Коцюбинський.

— Як то нема? — наполягав генерал. — А хто ж тоді в костюлі давав концерт органної музики.

Командир полку кинув на мене погляд. Я все зрозумів. Діватись не було куди.

— Винуватий, товаришу генерал. Винуватий, це я спокусився на ту дивовижність, — каюся. А в голові

блисквично вишукуював міру покарання. Яке то воно буде.

— А ти що — запитую начарт корпусу, — консерваторію кінчив, у філармонії працював.

— Ні, товаришу генерал. Консерваторії не кінчав, артистом не працював. Але ніколи не бачив, ото й закортіло.

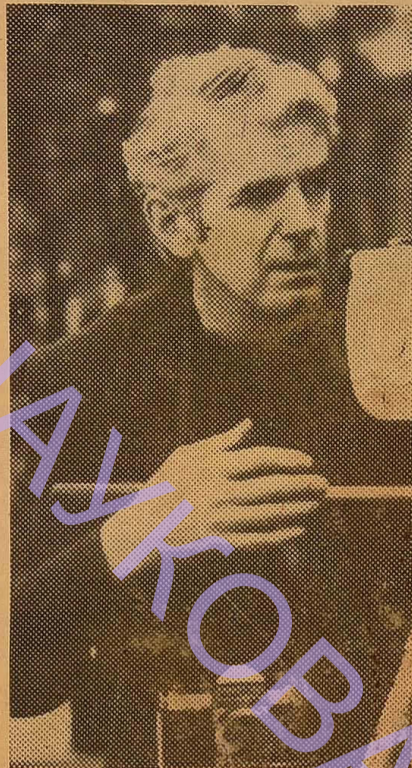
— Закортіло, — посміхнувся командир дивізії — Хай частіше на таке кортить. Ти ж спровокував німців. Вони і гадки не мали про контрнаступи. Їхній начальник штабу зізнався. Почали окупуватися. Будували лінію оборони. А тут твій концерт. Ревище твое. Не стерпіли такого фашисти. Дали наказ відбити костюл. От воно — в чім річ. От що значить твій органний концерт.

Нагородили нас за ту зухвалість, за той перший органний концерт. Перший, пам'ятний, не останній.

Ів. ДУЗЬ.

ХУДОЖНИК. ФОТОГРАФ. ВЕТЕРАН ВІЙНИ

(НА ВИСТАВЦІ ТВОРІВ В. О. ШИШИНА).

В аудиторному корпусі на Пролетарському бульварі відкрилась IV персональна виставка художньої фотографії завідуючого кінофотолабораторією Одеського університету художника-фотографа Валерія Олександровича Шишина, присвячена 60-річчю утворення СРСР.

За традицією виставка почалась в м. Білгород-Дністровському, де до війни жив і навчався художник і звідси добровільно пішов на фронт. В. О. Шишин — учасник Сталінградської битви і параду Перемоги. Після демобілізації Валерій Олександрович захопився фотографією і продовжує займатися нею до цього часу.

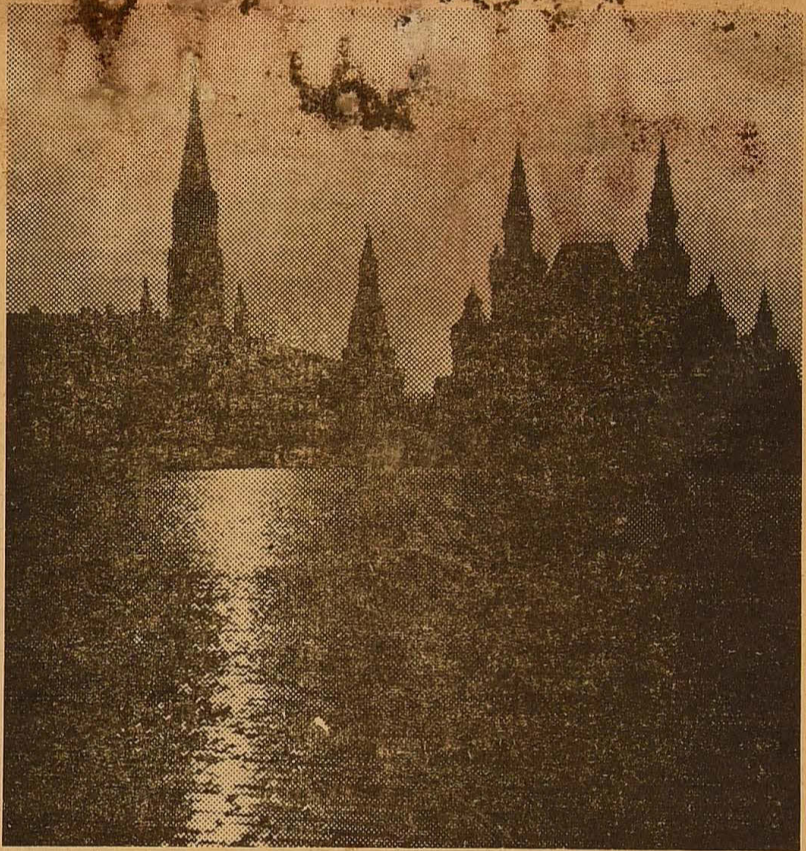
Перші роботи зроблені в Білгород-Дністровському на мальовничих берегах Дністровського лиману. І, очевидно, тому зберіг художник роботи з краєвидів цих місць — світлини і не заборого. Знімаючи їм вди-

вляємось і ми в ці роботи: лиман, фортеця, вузькі вулички старого Аккермана, дивовижний захід над водою.

Багато мандруючи по країні, В. О. Шишин не розлучається з фотокамерою. Жадоба творчості не покидає його, він знімає пейзаж, море, натюрморт, жанрові сценки. Та головна тема в його роботах — людина. Чи це буде робітник, рибалка, студент або вчений — перед нами наш сучасник, людина сильна духом, мрійлива, то дещо сумна, то щаслива, радісна, молодісна людина — всіх об'єднує одухотвореність, гармонія і краса.

Дуже строго і прискіпливо відносячись до своєї творчості, В. О. Шишин представив на наш суд лише 30 робіт, а в архіві художника — понад 10 тисяч негативів. Валерій Олександрович завжди в творчому пошуку. «Знімаю те, що бачу, передаю те, що відчуваю», — говорить він про себе.

Ми запрошуємо вас на цю виставку — запрошуємо прилучитися душою до такої прекрасної, що виносив і виплекав в своєму серці великий майстер — художник, фотограф, ветеран війни.

К. АХНАЗАРЯН,

НА ФОТО: (зліва вгорі) В. О. ШИШИН за роботою.

РЕПРОДУЦІЇ З ВИСТАВКИ:

ПАМ'ЯТІ ДРУГА.

СПРАГА.

МОСКВА ВНОЧІ.

ЗАВІТАЙТЕ ДО БІБЛІОТЕКИ

РЕПОРТАЖ

Ми з вами знаходимося на вулиці Радянської Армії, 24. За такою адресою розташована наукова бібліотека Одеського держуніверситету імені І. І. Мечникова. Заходимо. Нас гостинно зустрічає гардеробниця Єдіна Ганна Семенівна.

— Що трохи замерзли?! Ну, то хутчіше роздягайтесь. У нас швидко зігрієтесь.

Звертаємося до дирекції з проханням показати своє господарство і дещо розповісти. Директор наукової бібліотеки Петро Михайлович Бондаренко з задоволенням відповідає на наші запитання.

— Фонди бібліотеки, — розповідає Петро Михайлович, — відбивають профіль університету. В них широко представлені суспільні науки, математика, фізика, астрономія, хімія, біологія, історія, слов'янська та романська філологія, право, географія. У бібліотеці представлені книги всіма мовами Європи і багатьма мовами Азії.

Бібліотека має всі підстави пишатися зібранням енциклопедій, словників. Добре підібрані праці всіх видатних представників вітчизняної науки, а також зарубіж-

них країн.

Свої великі книжкові фонди бібліотека ставить на службу відвідувачам бібліотеки. Досвідчені бібліотечні працівники, такі як В. С. Фельдман, А. Д. Галенкова, В. В. Самодурова, О. Ю. Ноткіна, В. Н. Терлецька, Л. О. Борисенко, Л. Д. Орлова, завжди нададуть кваліфіковану пораду.

Піднімаємося на другий поверх. Тут розмістився каталожний зал та абонемент бібліотеки. Перш, ніж книга попаде до ваших рук, треба зробити замовлення на неї. Допомогти відшукати потрібну літературу, підібрати матеріал до реферату допоможуть чергові бібліографи. Ось Борисенко Лідія Олександрівна.

— Хто частіше звертається до ваших послуг?

— Звичайно, це студенти-першокурсники, які ще не орієнтуються в цьому океані книг. Ми проводимо з ними заняття, знайомимо з каталогом, пояснюємо, як правильно виписати потрібну літературу. Завжди раді допомогти нашим читачам.

На абонементі не менш людно. Всім треба терміново, усіх треба задовольни-

ти. Як сказала нам Людмила Миколаївна Крапивка: «Абонемент — це адресний стіл бібліотеки». Сьогодні поряд з Людмилією Миколаївною працюють Зінаїда Степанівна Лебедева та Надія Іванівна Личикакі.

Абонемент наукової бібліотеки обслуговує студентів всіх 9 факультетів, починаючи з I курсу, викладачів, співробітників університету, гостей з різних куточків нашої країни та з-за кордону.

В читальних залах бібліотеки царить тиша. Заходимо до одного з них. На столах горі книжки. Вдумливі, серйозні обличчя — всі зайняті своєю справою. Смуглява, з чорним волоссям дівчина щось старанно виписує з підшивки газет. Знайомимося:

— Недаjkова Марія. Студентка VI курсу історичного факультету, заочне відділення. Пишу дипломну роботу за темою «Вересневє повстання 1944 року в Болгарії». Янки не ця бібліотека, то не знала що б і робити. Тільки тут знайшла потрібну літературу. Трохи сумую, що не зверталась до цієї бібліотеки раніше.

Людмила Володимирівна Макарова працює на видачі книжок в читальному залі.

— Послугами читального залу користуються як студенти і викладачі нашого університету, так і інших вузів міста.

Швець Зінаїда навчається в Сімферопольському університеті, а живе в Євпаторії. До Одеси приїхала працювати над дипломною роботою саме до наукової бібліотеки університету. І виявилось, що до теми її диплому «Інфінів у сучасній українській мові» добре представлена література саме в цій бібліотеці.

Завітаємо ще до оглядового залу нової літератури. Тут щотижня поступає понад 400 нових видань в різних галузях народного господарства та художній літературі. Викладачі, співробітники, студенти можуть замовити новинки літератури на місці.

Наукова бібліотека ОДУ — це скарбниця книжкової мудрості. Твори Пушкіна, Гриб'єдєва, Гоголя, Толстого, Чехова, Лесі Українки, комедії Аристофана, трагедії Есхіла, воєнні записи Цезаря, укази Петра Великого, твори радянських письменників і поетів, письменників країн народної де-

мократії і прогресивних митців слова капіталістичних країн — все це і те, що вас цікавить і захоплює в різних галузях науки, літератури, мистецтва, ви можете замовити в науковій бібліотеці Одеського державного університету. Тут завжди на вас чекають.

Т. ПОДМАЗКО.

ШКОЛА
МОЛОДОГО
ЖУРНАЛІСТА

Чергове заняття Школи молодого журналіста відбудеться 11 лютого ц. р. о 16.00.

АДРЕСА: вул. Радянської Армії, 24, кім. № 9, редакція газети «За наукові кадри».

Редактор В. НИКОЛАЄВ.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ:

внутрішній 841 (з міста телефони: міський 23-84-13, 206-841).